

EKLUND, R. R.

Gissel och möjor : R. R. Eklund

Schildt

1942

EOD - Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 12 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400- till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
  - Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
  - *Sök:** Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
  - *Klipp & klistra:** Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).
- *Ej tillgängligt i varje e-bok.

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkor för användning: <https://books2ebooks.eu/csp/sv/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 40 bibliotek från 12 europeiska länder denna service. Sök böcker tillgängliga för den här tjänsten: <https://search.books2ebooks.eu>
Mer information finns tillgängliga via <https://books2ebooks.eu> boken.

R. R. EKLUND

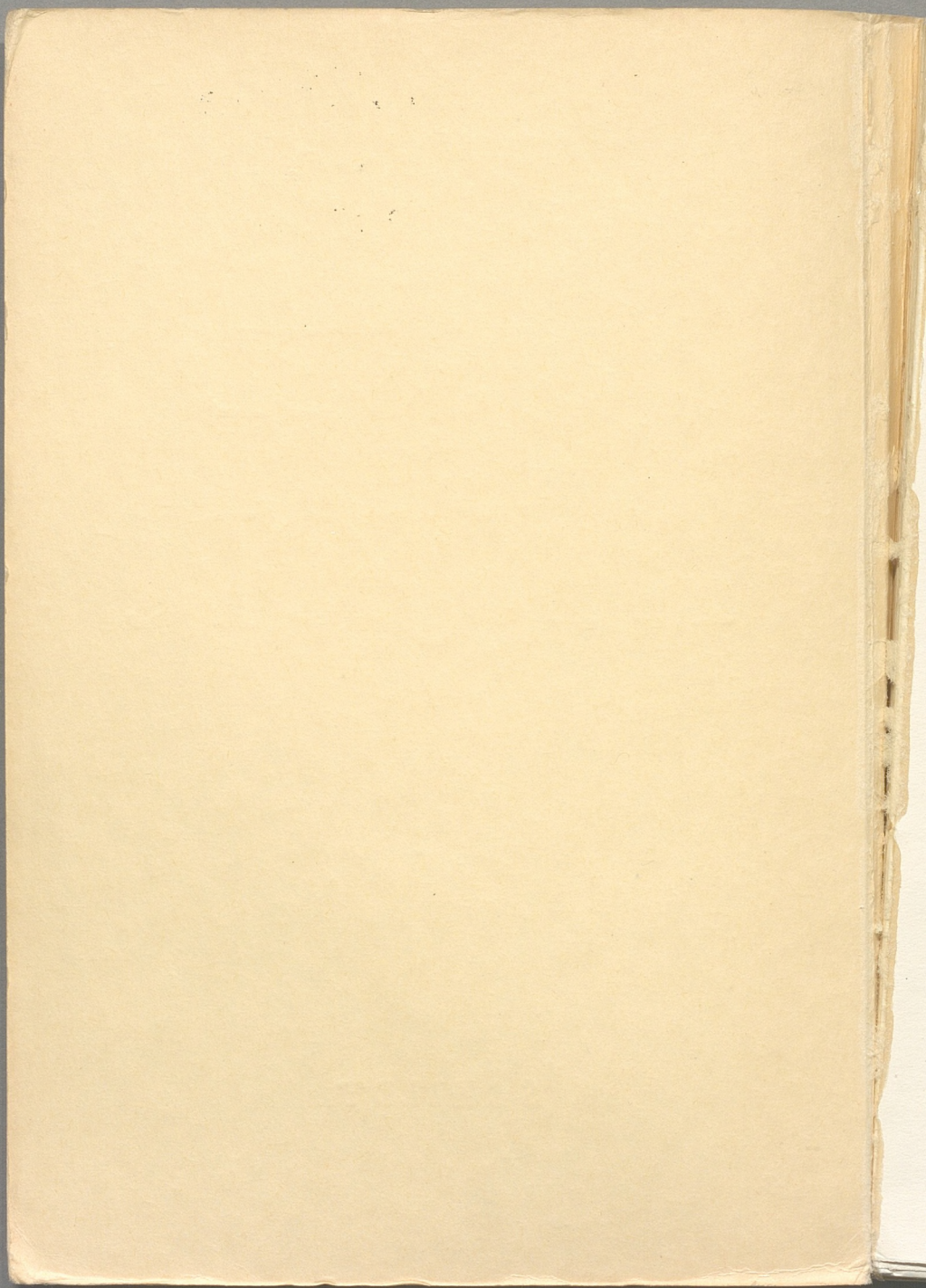
Vitt.
So.
(Pr.)

GISSEL
OCH
MÖJOR

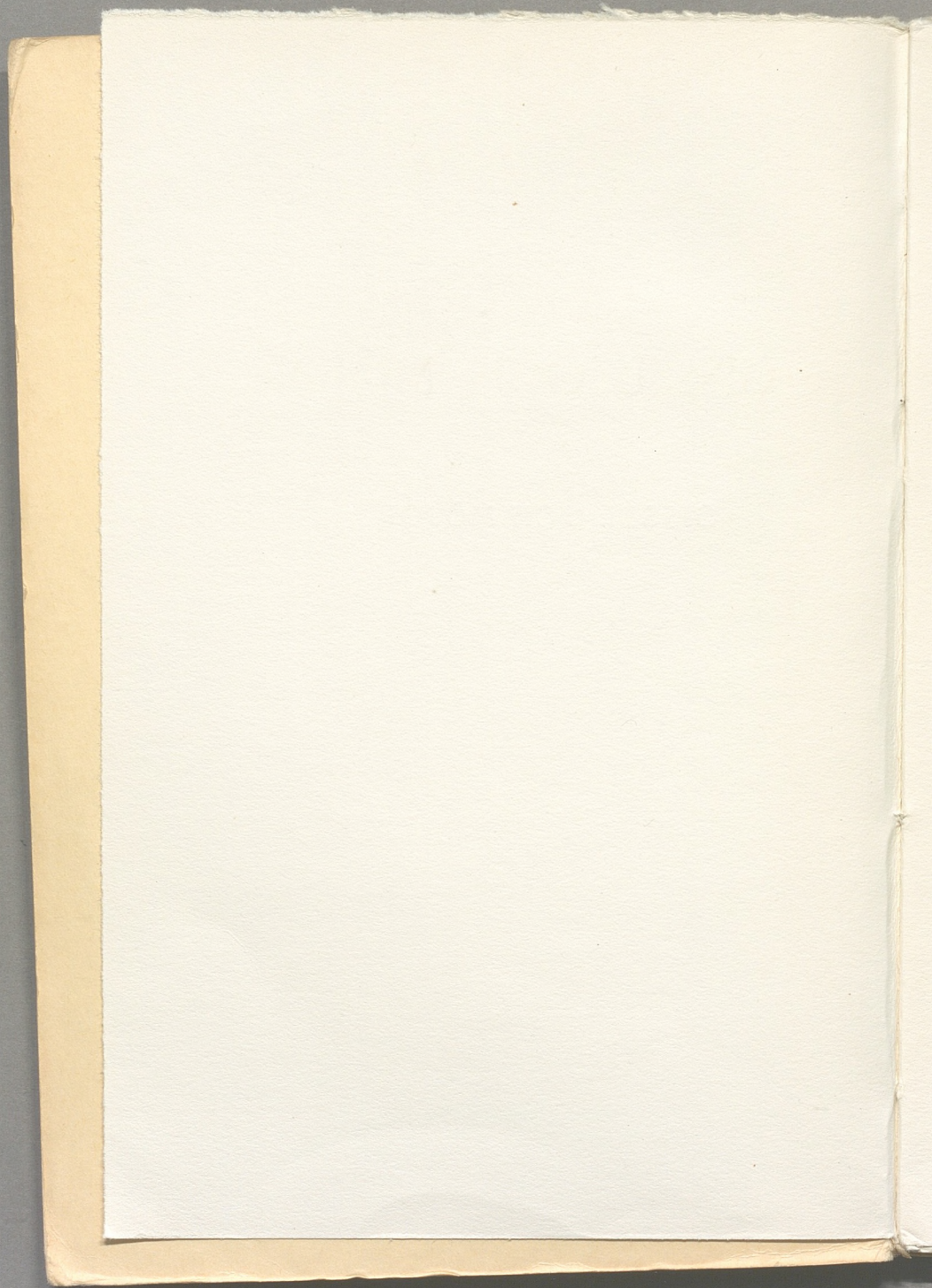
SCHILD T

43/44
44/44

R. R. EKLUND GISEL OCH MÖJOR

GISSEL OCH MÖJOR

R. R. EKLUND

GISSEL OCH MÖJOR

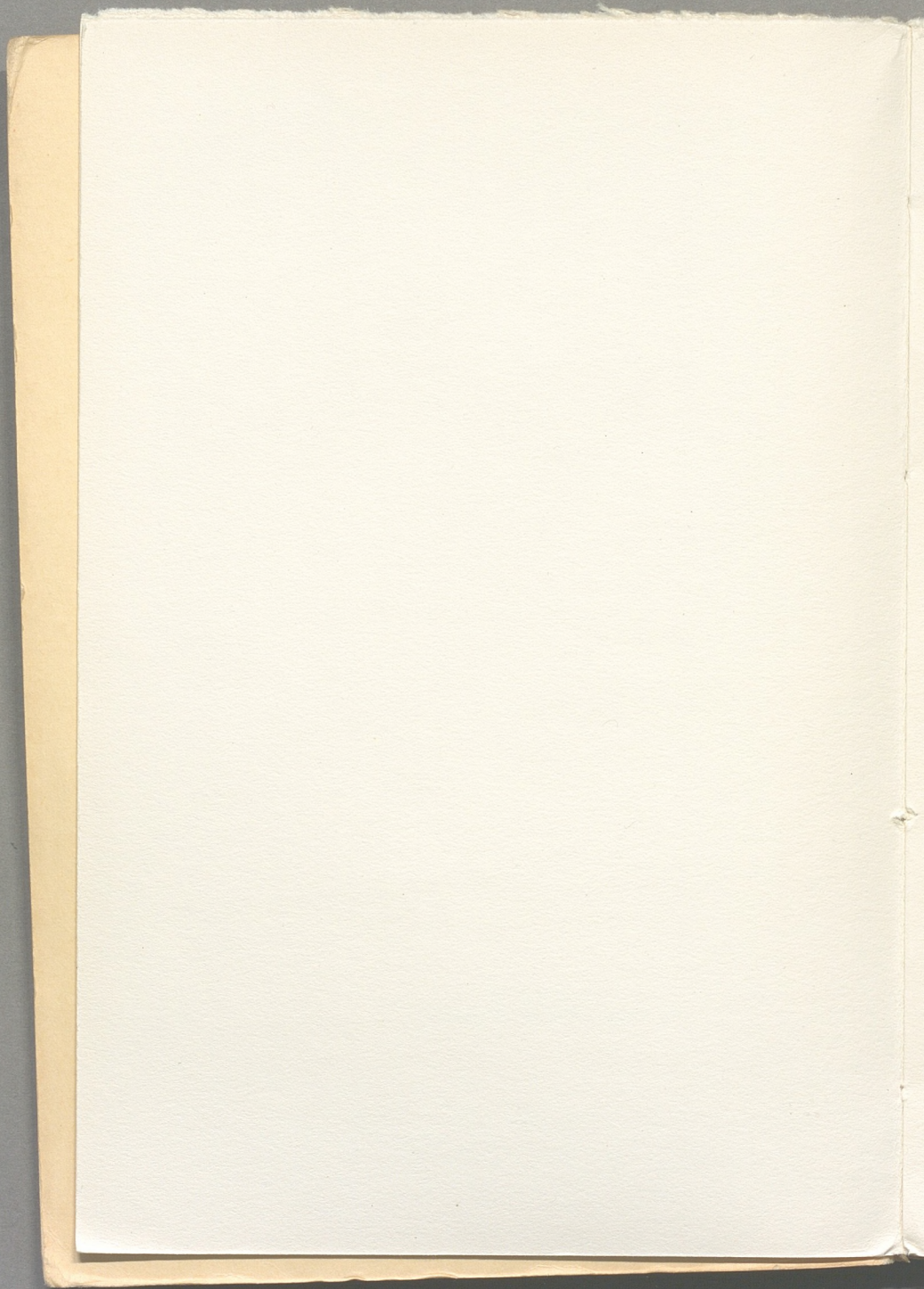
HELSINGFORS

HOLGER SCHILDTS FÖRLAG

Helsingfors 1942
J. Simelii Arvingars Boktryckeri AB

SYN I KVÄLLEN

I grått och gult, likt monstruösa rökmoln
i skenet från en hotfull jättebrand
står himlavalvet sällsamt nära fönstret.
Kring ringa aftonbordet skyggt vi se
i ny aspekt de kända dragen flimra
— det är ju du, jag hade nästan glömt
att du fanns till, så som man glömmet luften!
Ja, här vi äro. Här blott är vår plats.
En vilsen smekning trevar blyg inom mig.
Vi gått varann förbi, och detta bord
har genom åren åtskilt våra hjärtan.

Min blick dig följer, när du tankfullt tyst
står upp och söker dig till fönsterkarmen.
En stund du spejar in i fästets eld,
så skakas dina skuldror av en skälvning
och kurad samman smyger du tillbaka.
Ett ljus från annan ort än kvällsskyns brand
tänds i din blick, när lika tankfullt stilla
du återtar din gamla vanda plats.
Och bordets nödtorft skimrar med i ljuset.
Med ens jag ser att även du är ny.

DET STORA HEMMET

Skär och öppen jorden kring oss blommar.
Vilsen flackar dock vår blick omkring.

Lychnis' och violens stjärneögon
tindra i ett ljus som ej är vårt.

Fridlöshet och sting och död vi vilja.
Vin för rena läppar skänkes här.

Rolös under ovant klarnat sinne
halvglömd lystnad häver upp sin röst:

„Låt oss söka upp det stora kärret!
Lustigt bubblar där ur liv som dö.

Kom, på krigsstig dra vi genom skogen!
Präktigt slagfält blir den väna äng.”

Alltför fagert, alltför rent och takhögt
är det stora sommarhem vi fått.

MIDDAGSSTUND I MAJ

Vad vill du mer? I aspens bark
har solen rett sig bo.
Där slumrar hon, och intet är
som hennes middagsro.
Ett hänge dallrar. Solen ler
och somnar in på nytt.
Ofattbar stillhet. Tidlöshet.
Kains dag har än ej grytt.

Som droppar ur en bräddfull skål
en fjärran fågels drill
soldrucken pärlar. Du är ett
med allt som finnes till.

VINTERKVÄLL

Långsamt sänker sig mörkrets djupblå draperi,
redan snudda dess fransar vid trädens toppar.
I pärlemorskimrande klänning med grannröd fäll
flyr dagen, trånsjuk blickande tillbaka
mot sin kortvariga leks tummelplats.
Glasspröd klingar snön i gatans klyfta.
Framför mig som på en övergiven scen
uppsyka i hörnet två vandrare.

„I morgon alltså —.” Som ett källsprång,
oväntat genombrytande tystnadens iskorpa,
bringa orden förborgat liv i dagen.
Underligt stora hänga de en sekund i luften.
„— vid soluppgången —.” Bakom husradens
skumma kuliss
dyker källan tillbaka i sin gömma.
Hopbiten ställer sig vinternatten på vakt
över en hemlighet att överrätta åt dagen.

I MORGONVÄKTENS ÖPPNA DÖRR

I morgonväktens öppna dörr
jag står som sist och spejar ut.
Ja, allt är kvar. Allt är sig likt.
Solstekta backen masar sig
hemtrygg och lat vid farstubron.
Fin morgon, Kattfot! Länge än
du sträcka får vitullig tass
med rosigt fjun mot knallblå sky
och salig trampa sol och luft.

I brisen krönets glesa strån
kring bländgul Hieracium
stå vinkande åt roddarns båt
som nalkas trygg med hink och korg.
Torrt svarar den med knak och knark
och kippställd byttas lätta dunk —
ett stillsamt sakligt morgonprat
som land och vatten lyssna till
hur mången gång de än det hört.
Här är så lytt där fjärden rår.
Men vid sitt stup lavskäggig skog
drar tunga timmerstockar än
i snärjig dröm av ris och knott
och glimögd missnes huldresmil
kring skamset kärnhåls svarta pöl.
Där börjar gömd min middagsväg
sin klättring uppåt ljussvept höjd.
Som ur ett kryddskåp, genompyrt
av soltorr örtskörds andedräkt,
jag super in, när den jag går,
barrhala stigens söta lukt
tills yr och het jag gläntan når.
Där kastar jag mig handlöst ner
och fångas in av svajig vakt.

Brunyvig vippa på sitt strå
min tinning fläktar — jag är prins
av Vadsomhelst och Ingenting.
Ett brudklätt flygfä yr förbi,
högsommarn sjunger i dess fart,
jag blundar, dövad av all glans —
för svindlande drivs solens hjul,
för bländande står dagens bloss.
Men genom fällda ögonlock
den eld som rundhänt skiftas ut
åt mull och blomma, strå och kryp
i blod och sinne dansar in.

GRÅBJÄLKSBYN

På ditt undantag sjunga kräken med ängla-
stämmor,
sällsamma gråbjälksby, gömd för världens öron,
oupptäckta mästarviolin av hundraårigt klang-
virke
tonande för dig själv i slättens tomma hörsal.
Mellan saltorkade stugväggar flyga som granna
ljudbollar
skällpingel och skatskratts löpningar, medan
morrande gruset
virar lätta rankor kring knutar och röst.

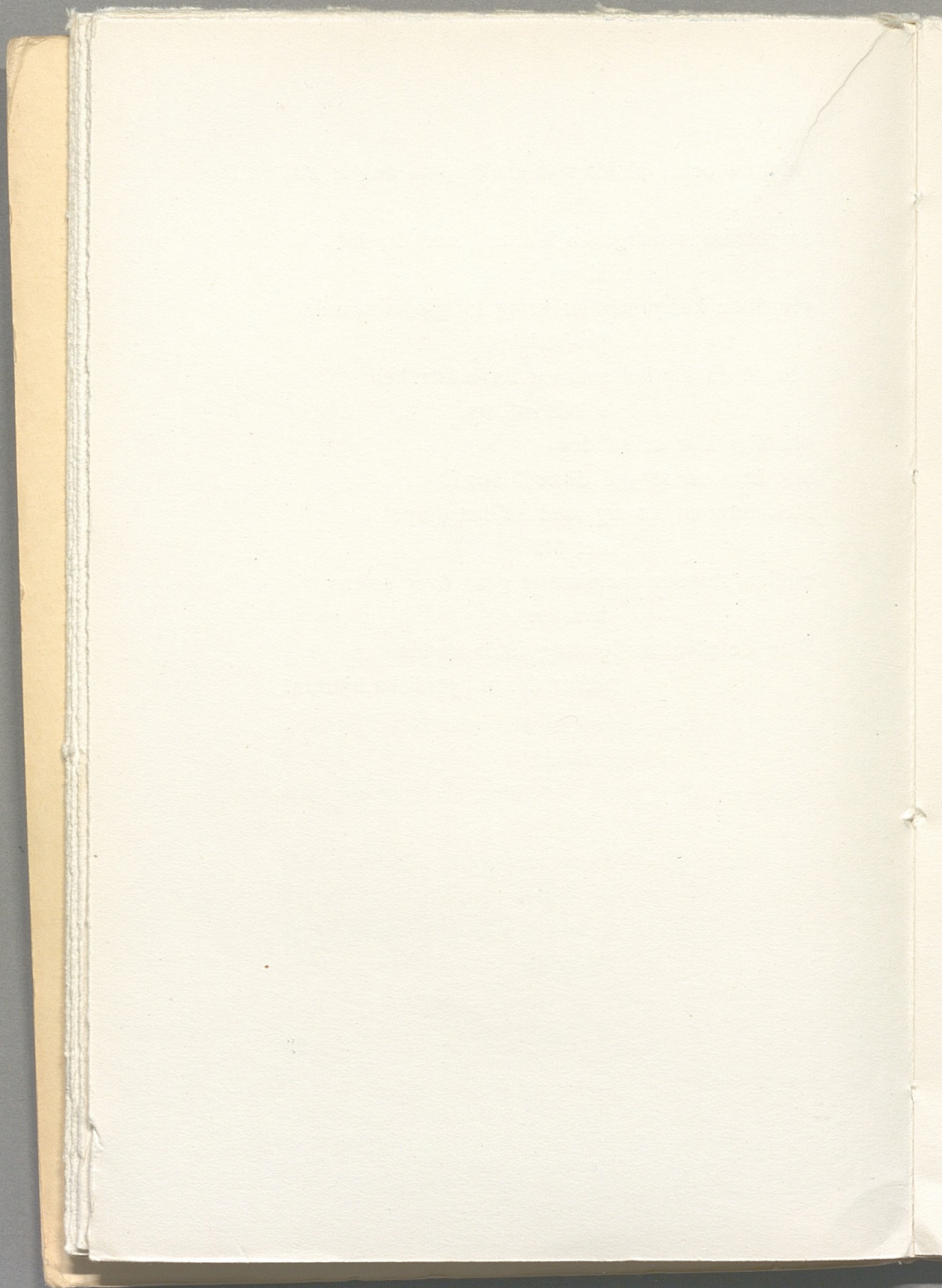

SLÄTTHIMMEL

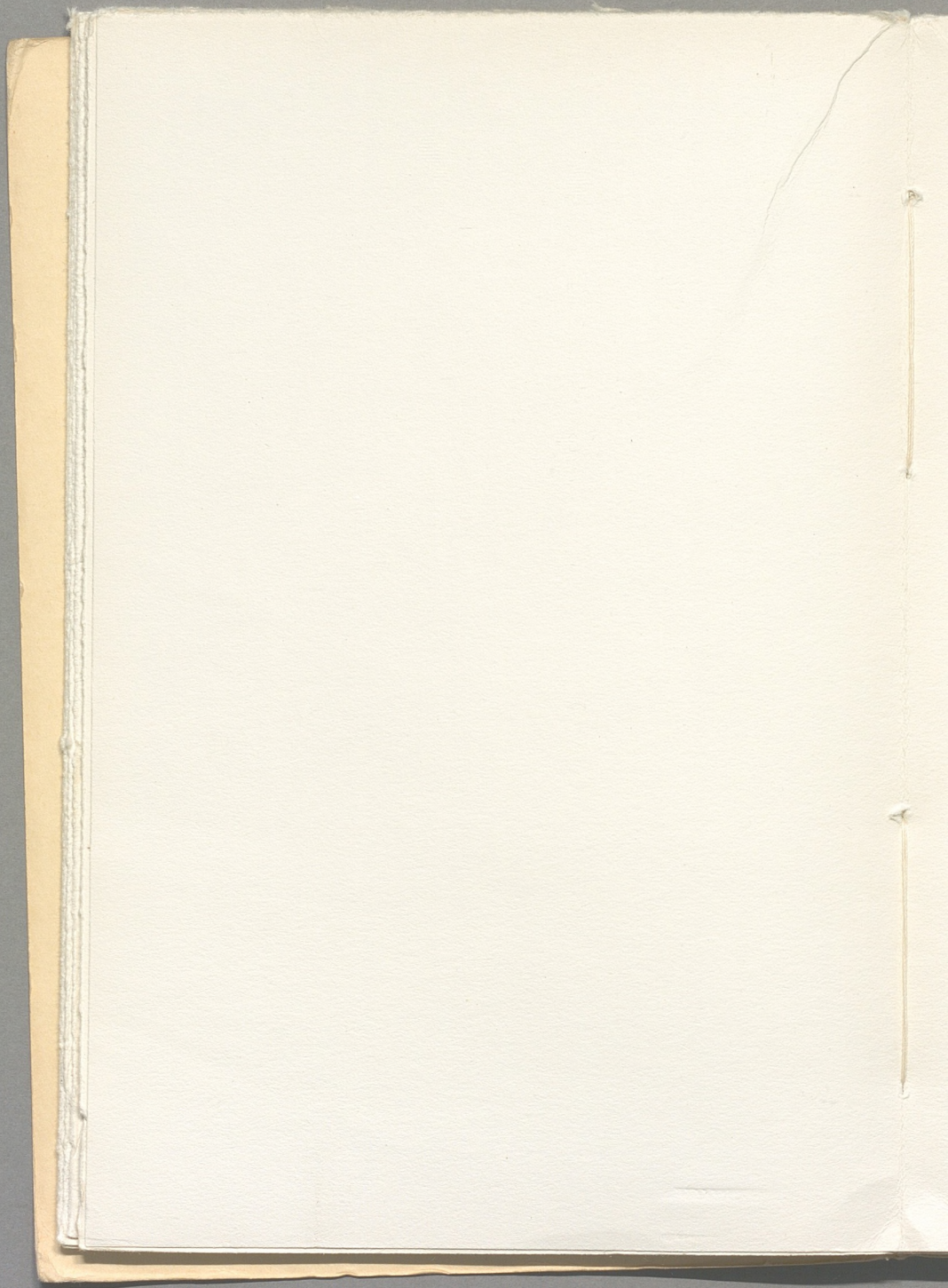
Lätt glömmmer jag mig kvar på dina hisnande
ljusvidder,
kryssar i oräknade bogskvalpsår mellan sol-
dränkta molnatoller
eller blir som en fälld sten borta i din lockande
bottenlöshet.

Och i salighetsboningar av skiftande villkor
spejar jag in,
ty av olika arter och grader är klarheten du
utbreder:

en tunn och sval för spåda oförsökta änglar att
sväva i,
en rättvisans märgfulla klarhet, med ömsint
allvar
svepande kungamantlar kring lungshotshostande
profetsjälur,
och så en klarhet som en fin blåstruken
sakristiedörrs,
oändligt klar också den
fast bara en stängd dörrs blånad.
Men intet mäter sig med sällhetsdjupet i
det blå
mellan stupade molnkuster gent över solens
kvarter.
Som de utvaldas lovsång inför tronen
väller det in i jordiska hjärtan.

DEN STARKA STUNDEN

Starkhetsstund,
triumfatoriska nu,
strålande förtätning av kaos och bävan.
Dåna fram i gnistskrud
hårdhamrade kula,
jag är jonglören, lekande
med din fjäderlätta kraft.
Du himlaklot,
du leksaksboll.

Rulla sakta — så, så —
över mitt bröst — dess valv
under din mjuka tyngd
mäktigt spännes av vindar från världshav.
Mot min ilsknaste förargelseklippa
slungar jag dig på prov
och du spränges icke.
Oberörd går du fram
stark och skön
över alla moras och klyftor.

SIG SJÄLV

Jag släpar med mig in i rena nejder
min tankes tunga kropp.

Självgodä mörkmän öva sina sejder
där sol går opp.

Ack, låt mig naken simma i den klara
och friska älv,
som sköljer bort all kvalmig lust att vara
sig själv.

OCH ALLT VAR SMUTS

Och allt var smuts och skabb och sår
och hemlig skam, som långsamt frätt.

Blott ögat, strimmat än av sol,
i ångest sökte någonting.

Hur tåldes jag i mänskors flock?
Och Gud, hur stod han ut med mig?

FÖRSENAD

Halvsovande gick jag och tingens lianskog
slumrade med mig i dimman från kärren.

Söt vältrade sig förruttnelsens lukt.

Då slet en hand en flik av slöjan
och jag såg. Jag såg som dåren,
vaknande i sin natt.

Hur skall jag hinna med vägen jag har kvar
och alla tingen som kanta den i väntan?

Fruktur hänga bokna, och bak ogenomskådade
masker
värja sig änglar och tränga djävlar på.
Vid vart steg bli outforskade skogar bakom mig.

MÅL

Öppen och ren och fri,
en vind som strövar över fälten.
En famn för alla skänker
ur dagens och nattens hand.
Just nu är skördemognadens timme.
Tung böjes druvklasen mot dig,
vildapeln som gav surkart i går
svämmar över av mäktig sötma
och törnet stinger rubiner ur din hud.

NATTLIGT UPPVAKNANDE

Ävklädda arbetets paltor
huttra kring mig dagens ting
i morgonvithetens svepning.
Ett och ett de dväljas
i måttlöst isande världsrum.
Ack, du stol, rymder gapa
mellan dig och förtrogna bordet.
Ofattbarheter ruva i allt.
Skendöda är ni, och ännu ofödda
trängas kring mig nödrop och signaler.

Och bland er har jag rört mig
dag efter dag, en beskäftig sekundens dräng,
rumsterande i de tidlösas boning.
Kring mig bida balsamerade furstar
uppståndelsens trumpetsmatter, och ödesmättat
liv

sträcker sig ur tingens fjättrar
mot suveräna uppgifter.

SOVA, SOVA —

Att få sova, tungt och länge,
segna mjukt i intets sköte,
varsna hur i dunst det svinner,
det som nu är alltför nära,
blickars knivsting, nävars knogar.
Höra som ett fjärran muller
dagens rassel över vägen,
lyssna hur det långsamt mattas,
le som barnet ler mot modern,
och så plötsligt vara borta.

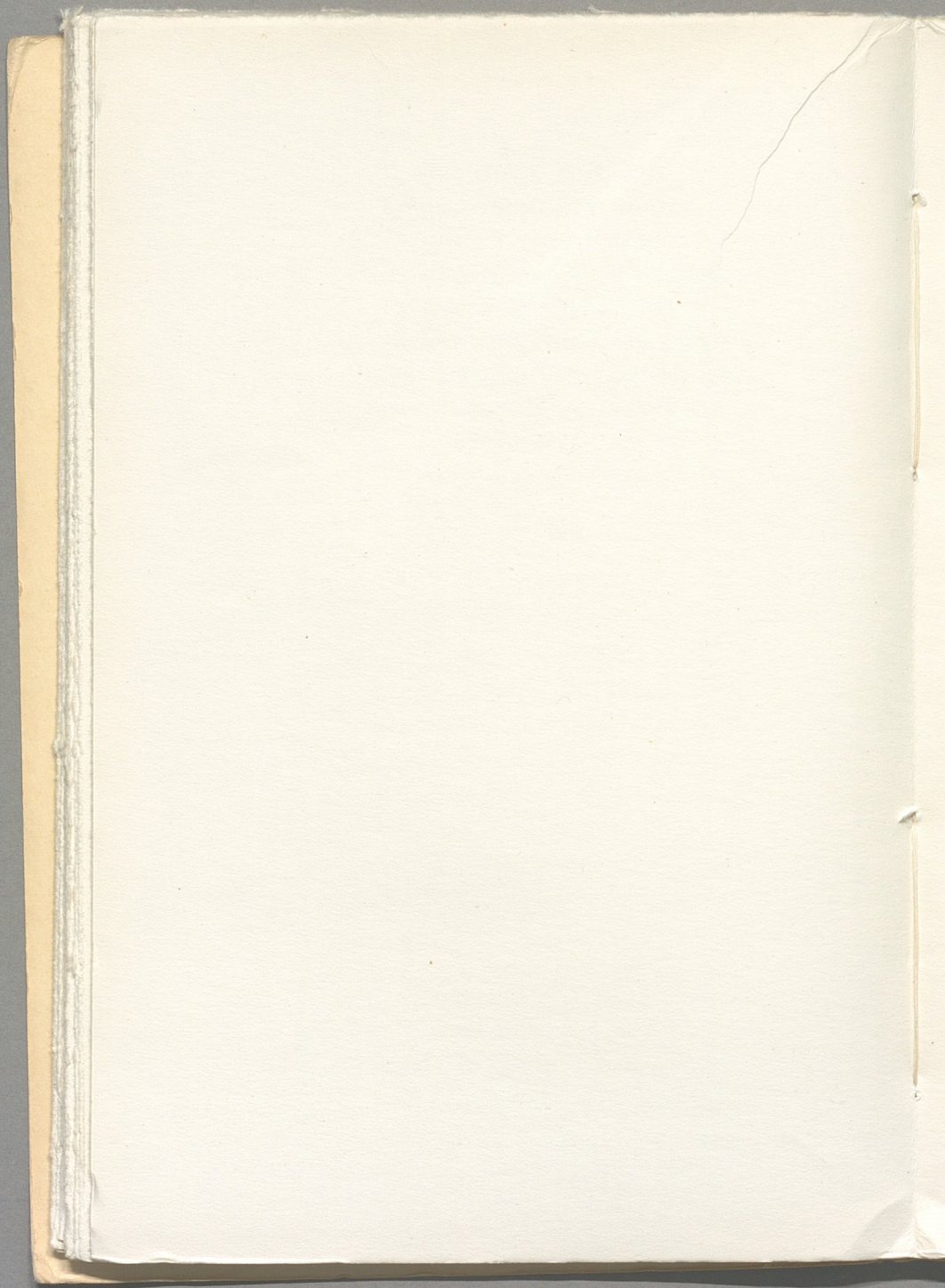
Sova, sova ändlöst länge,
dväljas väsenlös i intet.
Vakna upp om årbiljoner,
se sig kring med nya ögon,
höra vårbäckssång i rasslet,
skåda vägen fylld av vänner
och med händer handlingslystna
bära bördor lätt som blomfång.

VÄGEN

Helt stilla leder mig en hand.
Jag vet ej ens att jag blir förd.
Till varje nytt schlaraffenland
jag löper kvickt, av ingen störd.
Min fot är fri. Jag drives ej
till någonting jag vill bli kvitt.
Mitt tal kan vara ja och nej
— men sista ordet blir ej mitt.

Ej sista steget, ty till slut
befinnes vägen ändå stängd.
Jag tror att någon stakar ut
en slingrig led till gåtfull ängd.
Ur tomma intet då och då
en arm sträcks fram och gärdar av
mitt frihetsland. Jag ser mig gå
mot okänt mål, en okänds slav.

III

KRYMPLINGEN

Nu rinner dagen källklar upp och solen
med gyllne nätet fiskar mig ur dunklen.
Och ingenting har natten tagit från mig.
Allt har jag kvar. Den arm som då blev sparad,
två ögons ljus och kammarns värn kring vilan.
I vrån vid lägret kryckorna, de trogna,
utsövda bida dagens upptäcktsfärd:
två vissna fötters släp bland friska under.

Vad blir min skörd i dag? En blick kanhända,
daggfrisk och ljus, ett morgonbad för sinnet.
Kanske i kryckans vagga jag får sövas
av solens modersvyssjning, eller följa
vindspolat fästes trygga vita molnskepp,
förbi mig fraktande till osedd kust
sin last av oberört storsvulna syner.

Av möjligheter svämmas dagen över.
Dess första skygga ljus mig visar klart
vad mäktigt enkla ting jag fått behålla:
helt simpla stenar som blev kostbarheter.
Nej, rikare än jag är ingen dödlig.
Jag kan ej tacka nog den Gud som slog mig.

GRUNDVAL

Tunn gumma, grå som gatan.
Grå, subbig kasse dinglar tom.
Ledsvullna fingrar plocka.
Erbarmlighet och ynkedom.

Skrämd blick, som ej ser utväg.
Förstånd som bara löper vill.
„Vart ska jag nu ta vägen?
Vad ska jag arma ta mig till?”

En dag som fattigåret.
En färgsvag fläck som suges opp
i gråhet utan inslag.
Ett sophögsliv, en utskottskropp.

En slit- och släplivsfulhet,
oslitlig själv och redbart grå.
Fast grund och stöddig sockel
för god ond son att bygga på.

ORDET

Ringa ordet var du sade.
Som en lapprisak man lekfullt
kastar ut det flög och föll så
opåaktat ned invid oss.
När vi gingo tog jag upp det.
Först i dag jag fann det åter,
vände det förstrött i handen,
såg och såg tills jag förundrad
märkte att först nu jag såg det.

Hela svärmar av de kloka
säkra orden vägde mindre
än det vilsna hugskotts-
pyret.
Och hur lätt det kunnat tappas.

HYPERBORÉ

Än rasslar isslagg
i sköra ådror,
än tynger mörkret.
Upp han dock måste,
upp att få visshet.
Tänk om det äntligt —
Flög ej en ljusning
nyss över fästet?
Skall det ej dagas?

Frosskakad ryggen
på bädd av kärnis
motsträvigt rätas
ur snöförbandet
och över drivan
sträcks hönsskinnhalsen.
Två ögonglober
som frusna droppar
mot dunklet pressas
men spegla endast
midvinternatten.

För tidigt ännu!
Ett tuppfjät bara
från frostigt läger
tog tappra solen.
Så sjönk hon blodig
i snön tillbaka.
Förblödd med henne
polarnattsfången
tillbaka segnar
i maktlöst valna
björnidedrömmar.

LAPPLAND

Där ha de det så armt. Ur vinterns aga
en dvärgbjörk kryper upp mot nyfött ljus
och knoppas tacksam: än ger stenen fäste.
På många milars dagsmarsch mänskan glad
tar varje fjät, som njöte hon en ynnest,
och när hon björken ser hon lyser upp.
I sträva riset möter hon en broder.
De äro två som trofast hålla ut,
två sockenbarn hos samma njugga värdfolk,
men fest är det ändå vid deras bord.

Armodets ljusa ämne, nakna himmeln
i åmar skänker kraft och vidden ger
det enkla livets kärva bröd, som mättar.

Där bo de nära det som ej är sken.
Där ha de det så rikt i torftigheten.

MÅLTID PÅ SLÄTTEN

Eftertänksam bryter jag ditt jordgrå bröd,
vågande i handen
som retsamt förteguna talismaner de vardags-
simpla betorna.
Och blicken stjal sig ut och glider ned för
soldränkta fältet,
sluttande svagt, tills vid bäckens silverfog nya
vidder möta
bärande på mjuka armar ögat in i synrandens
dis.

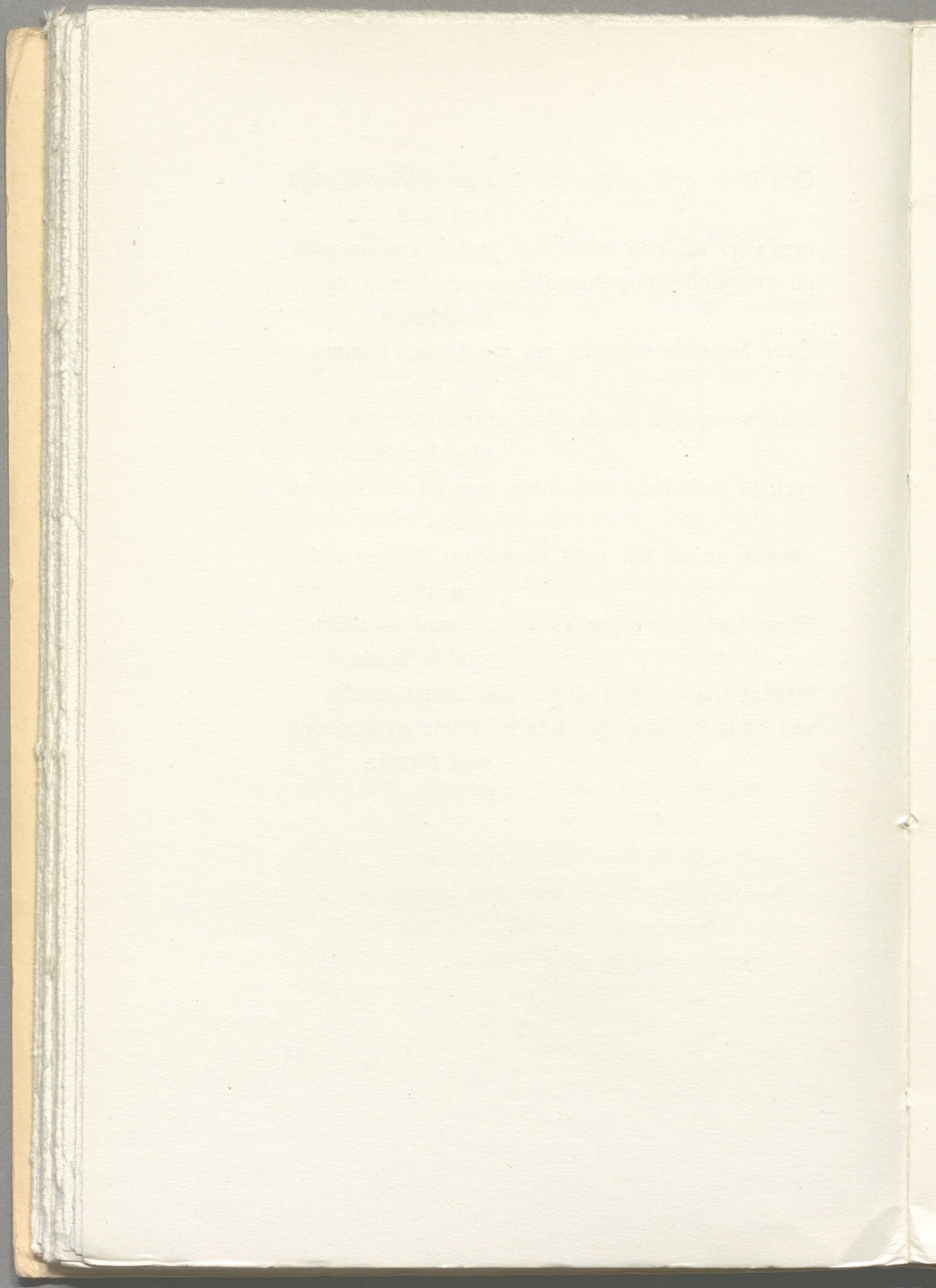
Så går jag på strövande utflykter över skiften
och tegar,
väjer för ladorna och rastar som vid ett ro-
givande vatten
i havrens svala grönska. Och ständigt vänder
jag åter
till bordet och brödet, för att ständigt hasta ut
på nytt.

Men länge dröjer jag på sorgmodiga fälten där
rågen
dignande i matta flockar efter slagregnets
rapp
räcker fram kärntunga axen, trugande sitt
guld
på jordens barn, innan den väldige stjal vad han
lyster.
Långsamt, som toge jag den från avlägsna
åkern,
för jag spissamma hålkaksbiten till min mun
och jag känner mig nära ett ursprung och en
hemlighet,
skådande och fattande i en ro utan tankar.

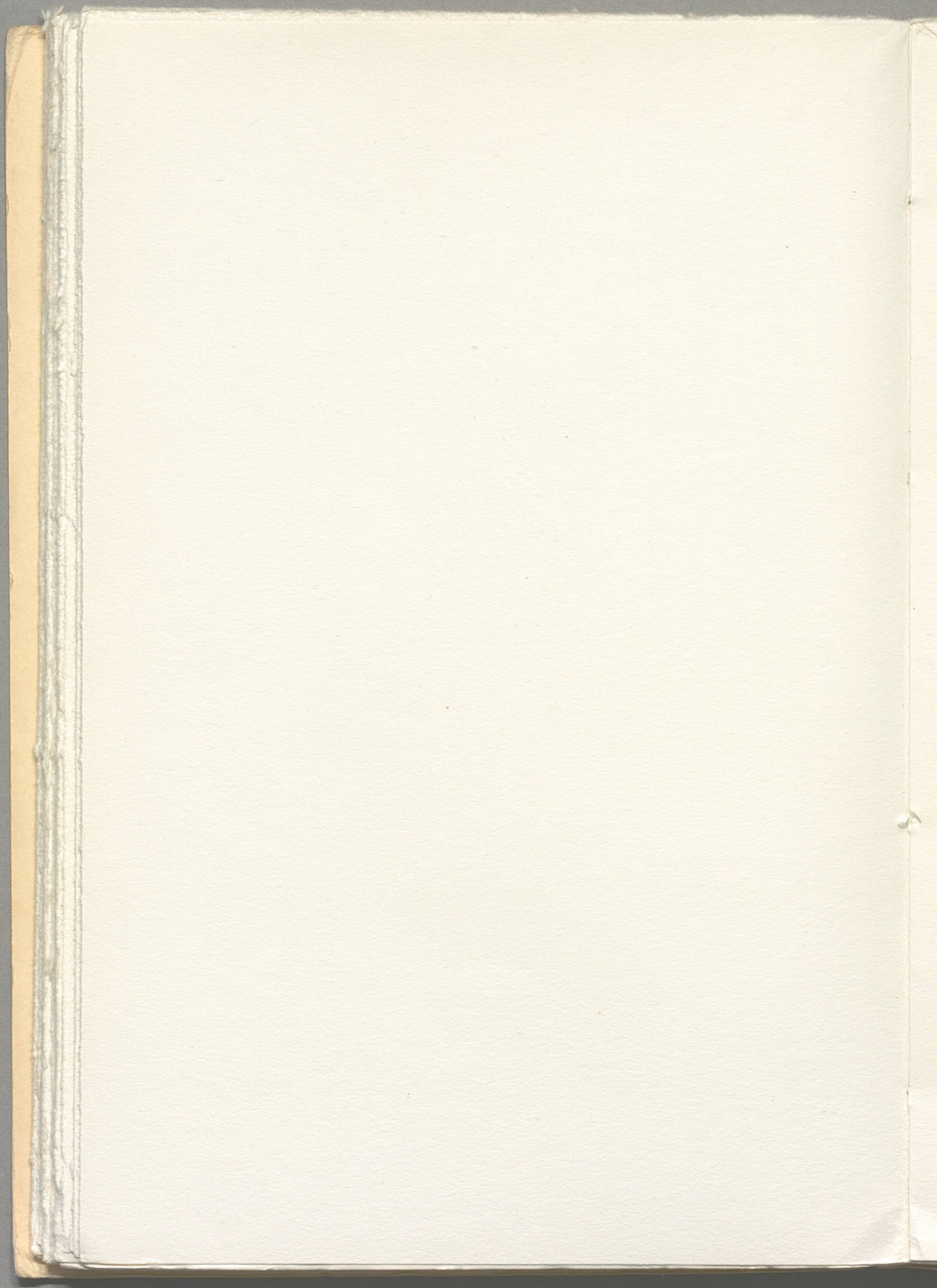
Och fältet och bordet fortsätta att skiftesvis säga
sina ord,
tunga av sol och must, och jag är ömsom gäst
på gungande mogningsplatser och i mättade
förrådsrum.

Över ångande tallriken ser jag kornet hemma
hos sig,
seklers ruggiga skaffarhjon, spretande med
glansiga borst,
ryckvis mulnande mot solen som en snarstucken
vilde,
glömsk av att här intet skogsdjup förtiger vad
som sker.

Förundrad njuter jag hans välfägnad — trälen
kan ju bjuda
furstlig traktering, i sötma och lenhet snarlik
vad hans konungsliga frände, vetets gyllengröna
rese förmår.

IV

HOLMTOKIG

Visst är ni snälla och gör ert utan att mucka,
var dag kommer mat i rättan tid på bordet
och jämn är du i lynne och tal, du Anna.
Men herregud, det kan bli för mycket av det
goda.

Som saltlöst fiskspad till morgon, middag och
kvällsmål
är era evinnerliga släta jasägarminer.

Långt förrn ni öppnar mun vet jag vad som
ska komma.
Det kryper i mig av halvdöda kletiga maskar.

Och allt bohaget som skrymtande står och glor
i vråna
dag ut och dag in med illsluga gammelgädds-
ögon.
Ut på backen borde det påhängsna eländet.
Man ska väl få leva opåpassad i sin lya.

Tyst kan här vara, men det vrålar och kvider
i våran stillhet, och när det nån gång tjatras
står strax en stor ful dödgubbe bak knuten och
grinar.
Här är förbanne mig fullt av otyg och gastar.

Nej, jag står sannerligen inte ut. Innerst i mig
håller en djävul till som vill gorma och
rumstera.

En vacker dag slår jag allt sönder och samman.
Eller rymmer från er en natt. Eller flyger ur
skinnet.

SURROGATROS

Grändernas smöröga, maskros, lys,
låt gläfsset dig inte förbrylla!
Världen har jämt varit smått konfys
när det gällt att häckla och hylla.
Vänd tryggt dig avig av fröjd mot soln
och bestryk i förbifarten satkäringskjoln
med strålar ur stenpinad mylla.

Glina som älskar dig vet vad de gör:
fast du trampas av var mans sula
är din gulhet mer gul än det gulaste smör
och än äggets mäktiga gula.

Ja, förvisso du blossar fram ur den glöd
som djupt i vår jordkropp trotsar all död,
surrogatos och skaparglödssmula.

GRINDFLICKA

Gullpudra, silvervifta
ska jag ha när vi blir gifta.
Jag ska segla på skyhöga klackar
över råpor och lingonbackar.
Slantar ska flyga så alla kan få.
Vad säger ni då?

Höm, höm, Gyllenskinn,
aldrig öppnar jag mera grind.

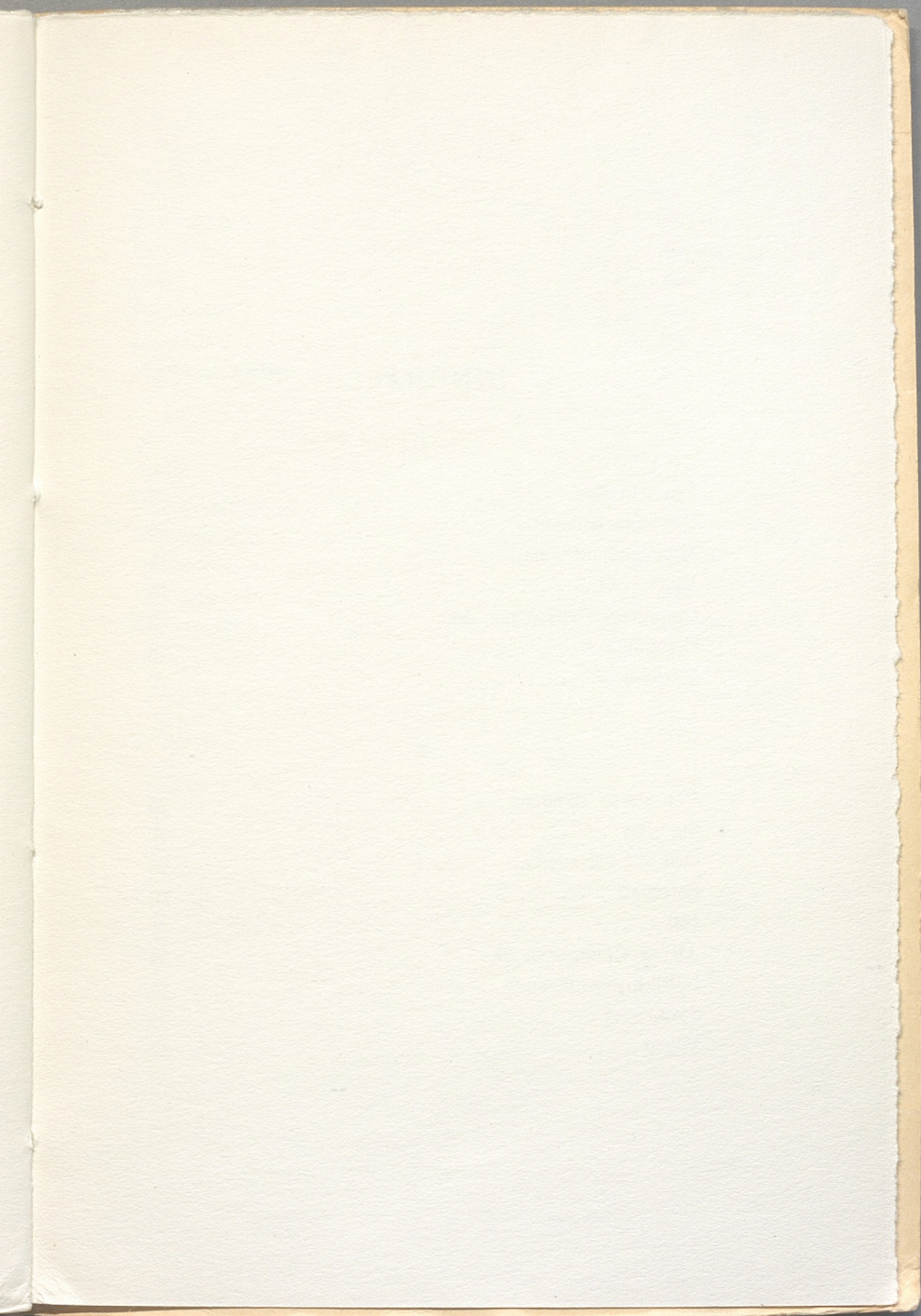
FÖR TUNG

I kragknappshålet med vanans schvung
Gud pressade betsmanskroken.
„Vid Adams revben! Karl'n är ju för tung
och poet han kallar sig, token.
Nej pass, du får allt dimpa ner igen
för att skrapa av sulorna lorten,
den feta och tyngande, Eter-Sven.
— Vakta bättre, Petrus, vid porten!”

NOVEMBERSOL

Nu skänkes livets lopp sup i.
Vass går en blåst kring galgen.
I lä bak murrig mästerman
vi krypa hop och lapa
snålt dröjande vår avskedsdrick.

Nu räcks åt oss som skola dö
den sista njugga bågarn.
Men vad är alla stinna stop
mot elden i den droppe
som blänker till förrn blicken släcks.

INNEHÅLL:

I

	Sid.
Syn i kvällen	7
Det stora hemmet	9
Middagsstund i maj	11
Vinterkväll	13
I morgonvåktens öppna dörr	15
Gråbjälksbyn	18
Slätthimmel	20

II

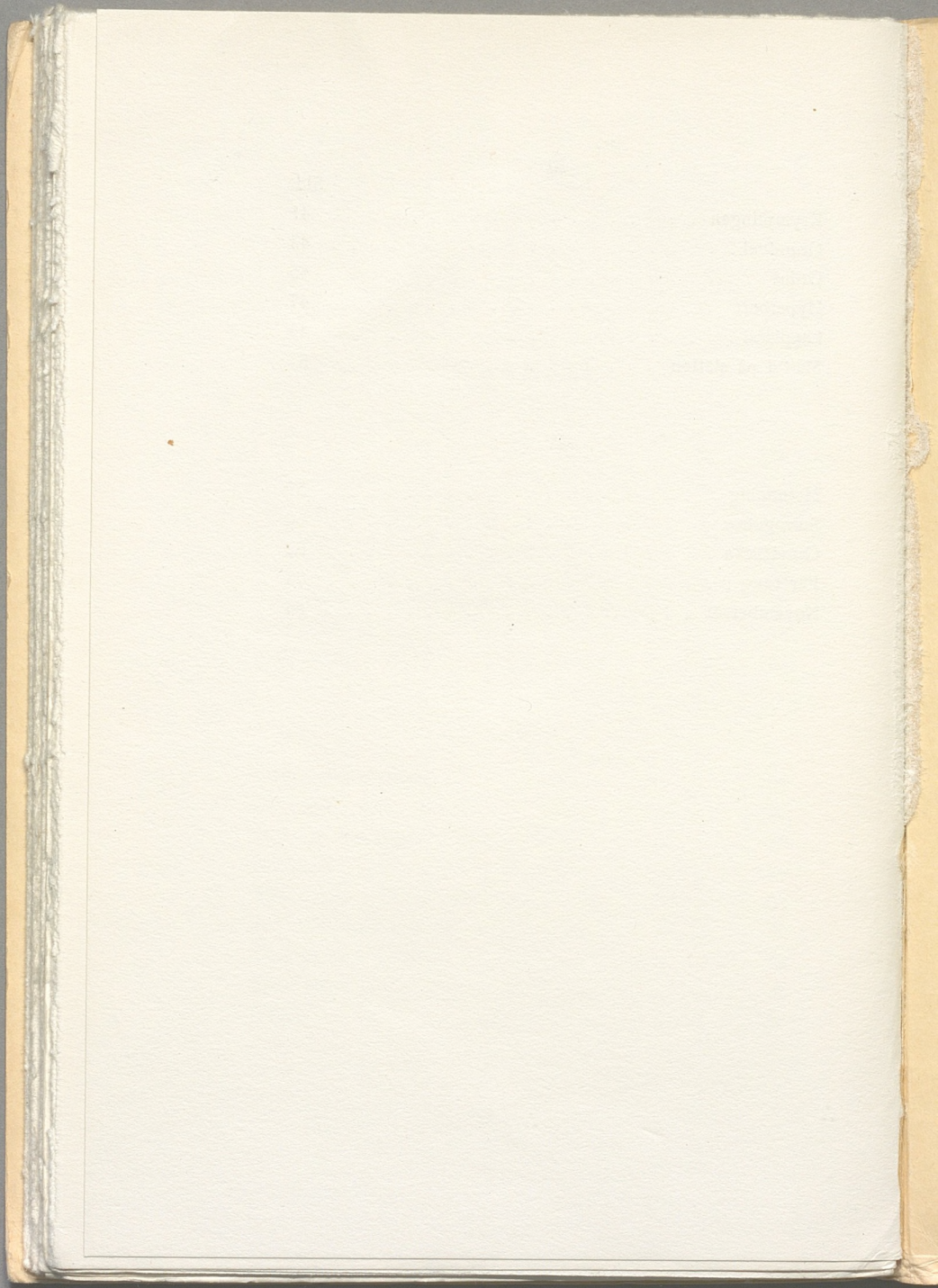
Den starka stunden	25
Sig själv	27
Och allt var smuts.	28
Försenad	29
Mål	31
Att vara morgonen lik	32
Nattligt uppvaknande	33
Sova, sova —	35
Vägen	37

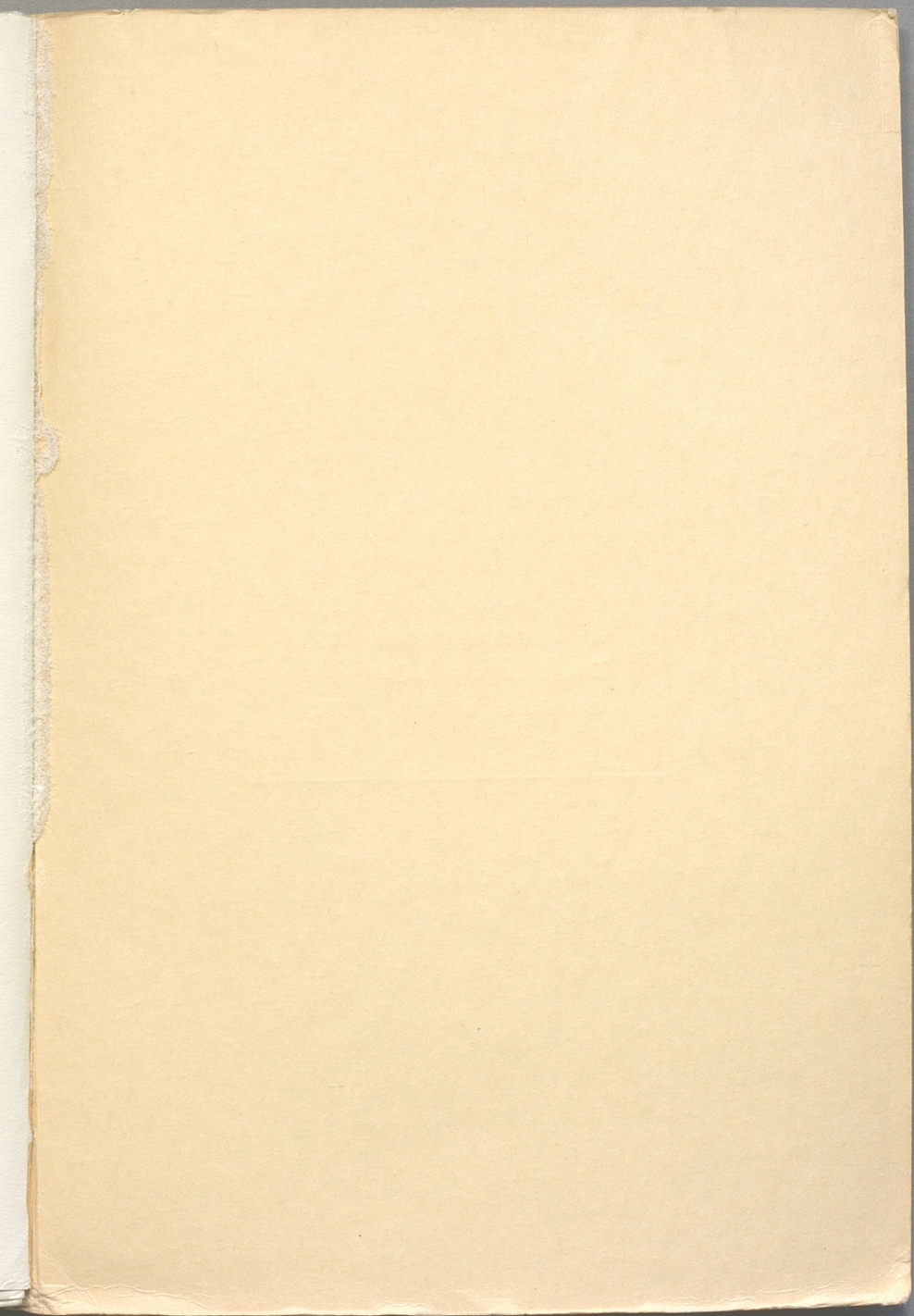
III

	Sid.
Krymplingen	41
Grundval	43
Ordet	45
Hyperboré	47
Lappland	49
Måltid på slätten	51

IV

Holmtokig	57
Surrogatros	60
Grindflicka	62
För tung	63
Novembersol	64

R. R. EKLUND

- Jordaltaret 1919
Grått och gyllne . . . 1926
Det unga ögat . . . 1927
Den gåtfulla gästen . 1932
Värld från veranda . 1934
Himmelstimran . . . 1937
Rymd' och människa. 1938
Du stallbror med Gud 1940
Gissel och möjor . . 1942

L. 55-

www.books2ebooks.eu